

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่รางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา ได้จัดขึ้นเพื่อสนองพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งได้มีกระแสพระราชดำรัสแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ว่ากระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาจัดรางวัลแก่นักเรียน ซึ่งเรียนดี ประพฤติดี และโรงเรียนที่จัดการศึกษาดี กระทรวงศึกษาธิการสำนักในพระมหากรุณาธิคุณ เป็นล้นเกล้าฯ จึงได้ดำเนินการสนองพระราชปราชญ์และได้วางระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อถือปฏิบัตินับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นต้นมา และได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเรื่อยมา เพื่อให้ระเบียบเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕

(๒) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“นักเรียน” หมายถึง ผู้เรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

“นักศึกษา” หมายถึง ผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในสถานศึกษาวิชาชีพ

“นักศึกษาพิการ” หมายถึง ผู้เรียนซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภท และหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และจะต้องมีบัตรประจำตัวคนพิการ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการหรือที่สอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

“สถานศึกษาระดับประถมศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“สถานศึกษาอาชีวศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

“สถานศึกษาวิชาชีพ” หมายถึง สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ และให้หมายรวมถึงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งของรัฐและของเอกชน และมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชั่วโมง

“สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา” หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือปริญญา ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

รางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา

ข้อ ๖ ให้มีรางวัลพระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา ดังนี้

(๑) นักเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

(๒) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

(๓) นักศึกษาพิการระดับอุดมศึกษาเฉพาะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การแบ่งการประเมิน ประเภท ลักษณะ จำนวนรางวัลและอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๗ ผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

(๑) นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือ ๒ ภาคเรียน

(๒) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หรือที่จบการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพวิชาชีพระยะสั้น ในปีการศึกษาที่มีการประเมิน

(๓) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือ ๒ ภาคเรียน

(๔) นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรอนุปริญญาหรือปริญญาตรี ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา

(๕) นักศึกษาพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าวเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา

ข้อ ๘ ในกรณีที่สถานศึกษาจัดการศึกษาหลายระดับ หลายประเภท ตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และหรืออุดมศึกษา ให้มีสิทธิส่งนักเรียน นักศึกษา เข้ารับการประเมินและคัดเลือกได้ทุกระดับ และทุกประเภท

หมวด ๒

รางวัลพระราชทานแก่สถานศึกษา

ข้อ ๙ ให้มีรางวัลพระราชทานแก่สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานศึกษาวิชาชีพ โดยแบ่งการประเมิน ประเภท ลักษณะ จำนวนรางวัลและอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๑๐ สถานศึกษาที่มีสิทธิเข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ต้องจัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพในด้านวิชาการ การบริหารจัดการศึกษา และด้านอื่น ๆ ตามลักษณะเฉพาะ และประเภทของสถานศึกษานั้น ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่สถานศึกษาได้จัดการศึกษาหลายระดับ ให้มีสิทธิส่งเข้ารับการประเมินและคัดเลือกได้เพียงระดับเดียว

ข้อ ๑๒ สถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินและคัดเลือกจะต้องเป็นสถานศึกษาที่ไม่เคยได้รับรางวัลพระราชทาน หรือเคยได้รับรางวัลพระราชทาน แต่ต้องเว้นช่วงระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา จึงจะมีสิทธิส่งเข้ารับการประเมิน

ในกรณีที่สถานศึกษาได้รับรางวัลพระราชทาน ๓ ครั้ง ภายใน ๑๐ ปี ให้ได้รับโล่รางวัลพระราชทาน หลังจากนั้นให้เริ่มต้นนับจำนวนครั้งที่ได้รับรางวัลใหม่

หมวด ๓

การดำเนินการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา

ข้อ ๑๓ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบอำนาจการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบดำเนินการคัดเลือกนักเรียน ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และคัดเลือกสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับผิดชอบดำเนินการคัดเลือกนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษาวิชาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานศึกษาวิชาชีพ

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รับผิดชอบดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาระดับอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี

เมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้วเสร็จให้ทุกส่วนราชการส่งผลการคัดเลือกพร้อมเอกสารประกอบการคัดเลือกตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน

นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ไปยังคณะกรรมการอำนวยการ เพื่อตัดสินผลการคัดเลือกต่อไป

ข้อ ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นรองประธานผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีสถานศึกษาอยู่ในความควบคุมดูแล ผู้อำนวยการสำนักที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมาย ผู้อำนวยการสำนักที่เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมาย ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้อำนวยการกองที่ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมอบหมาย ผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) พิจารณากำหนดประเภท ลักษณะ จำนวนรางวัลและอื่น ๆ
- (๒) พิจารณาเสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อกำหนดและประกาศหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน
- (๓) ตัดสินผลการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน แล้วเสนอผลการตัดสินการคัดเลือกต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่ออนุมัติผลและนำความกราบบังคมทูลต่อไป
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามที่เหมาะสม
- (๕) ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ข้อ ๑๖ ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีสถานศึกษาอยู่ในความควบคุมดูแล และผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นกรรมการ

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกตามข้อ ๑๖ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) จัดทำแนวปฏิบัติ วิธีการ และเครื่องมือการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน
- (๒) กำกับการดำเนินงานและตรวจสอบผลการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาแล้วเสนอผลการคัดเลือกต่อคณะกรรมการอำนวยการระดับกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาตัดสินผล
- (๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการประเมิน คณะทำงานตามที่เหมาะสม ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินในทุกระดับ ทุกประเภทต้องครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ